

Sygn. akt: III AUa 617/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Lucyna Guderska

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014 r. w Łodzi

sprawy **B. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o rentę rodzinną,

na skutek apelacji B. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 lutego 2013 r., sygn. akt: VIII U 4178/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 617/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił B. B. prawa do dalszej wypłaty renty rodzinnej.

W odwołaniu z dnia 26 października 2012 roku wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty rodzinnej do momentu ukończenia nauki na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, tj. do dnia 31 grudnia 2012r.

Z. wyrokiem z dnia 22 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie. Sąd pierwszej instancji ustalił, że: B. B. urodził się (...). Decyzją z dnia 21 października 2011 roku przyznana została mu renta rodzinna od (...)roku, czyli od dnia śmierci ojca, do 31 maja 2012 roku. W dniu 21 maja 2012 roku wnioskodawca złożył zaświadczenie z (...)poświadczające, że jest studentem 4 semestru studiów stacjonarnych 2-go stopnia na kierunku biologii, specjalność mikrobiologia. Studia trwają 4 semestry i planowany termin ich ukończenia to 31 października 2012 roku. Decyzją z dnia 23 maja 2012 roku przedłużono odwołującemu prawo do wypłaty renty rodzinnej do 30 września 2012 roku. Na mocy decyzji Dziekana z dnia 20 września 2012 roku wyrażono zgodę na przedłużenie terminu do złożenia pracy magisterskiej do 31 października 2012 roku. Decyzją z dnia 27 września 2012 roku organ wstrzymał wypłatę renty z uwagi na ukończenie nauki. Termin do ukończenia studiów został wnioskodawcy przedłużony najpierw do 30 listopada 2012 roku, a następnie do 31 grudnia 2012 roku. Wszystkie egzaminy 4 semestru wnioskodawca zaliczył w terminie, przedłużenie wiązało się z koniecznością złożenia pracy dyplomowej. Ostatecznie termin ten ustalono na

31 października 2012 roku. Decyzją Prodziekana z dnia 19 grudnia 2012 roku wnioskodawca skierowany został do powtarzania IV semestru studiów w roku akademickim 2012/2013. Semestr letni roku akademickiego kończy się 30 września. Na Uniwersytecie (...) obowiązuje regulamin studiów. Zgodnie z § 33 ust. 1 zd. 1 ostatecznym terminem zaliczenia semestru letniego oraz roku studiów jest 30 września. Na mocy § 48 ust. 1 student uzyskuje zaliczenie seminarium dyplomowego w ostatnim semestrze studiów po przedłożeniu pracy dyplomowej i przyjęciu jej przez kierującego pracą. W myśl § 52 ust. 1 ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd pierwszej instancji, powołując się na treść art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uznał odwołanie B. B. za bezzasadne. Sąd ten uznał, że kardynalne znaczenie dla ustalenia znaczenia terminu „zakończenie ostatniego roku studiów” mają postanowienia regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej, jak i przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym. Z powyższych aktów prawnych wynika, że rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września roku następnego. Sąd Okręgowy podkreślił, że ustawodawca używając w przepisie art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zwrotu „do zakończenia tego roku” miał na myśli rok akademicki, nie zaś mogący ulec przedłużeniu termin obrony pracy magisterskiej. Zasadnie zatem wnioskodawca miał przyznane prawo do renty rodzinnej do dnia 30 września 2012 roku, gdyż w tej dacie kończył się ostatni, drugi rok akademicki podjętych przez wnioskodawcę studiów, w trakcie którego ukończył 25 rok życia. W ocenie Sądu Okręgowego wydłużenie B. B. terminu do złożenia pracy magisterskiej przez dziekana uczelni wyższej pozostaje bez wpływu na prawo do renty rodzinnej, a ponadto rok akademicki (...) nie jest rokiem, w którym ubezpieczony ukończył 25 rok życia. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Łodzi, działając na podstawie art. 47714 § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako bezzasadne.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył B. B. apelacją w całości wnosząc o jego zmianę i przyznanie mu prawa do renty rodzinnej do ukończenia nauki na ostatnim roku studiów w szkole wyższej tj. do dnia (...).

W uzasadnieniu apelujący wskazał, że jasne sformułowanie przepisu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie powoduje konieczności sięgania po inną wykładnię, aniżeli wykładnia językowa, która prowadzi do jednoznacznej konkluzji, że pojęcie „ostatni rok studiów” nie jest zdefiniowane przez wskazanie dodatkowych warunków, w szczególności, by student studiował na tym roku po raz pierwszy oraz by przedłużenie okresu nauki poza 25 rok życia było niezawinione przez studenta. Nadto B. B. wskazał, że nie bez znaczenia jest regulacja art. 167 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którą datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego. W stosunku do apelującego decyzją z 19 grudnia 2012 roku dziekan określił planowany termin zakończenia studiów na dzień 30 września 2013 roku. Ostatecznie skarżący wniosł o przyznanie prawa do renty rodzinnej na dalszy okres tj. do 30 września 2013r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja B. B. nie odnosi skutku, gdyż rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

Ustawodawca w ust. 1 art. 68 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 roku poz. 1440, ze zmianami) stanowi, że dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Z kolei z przepisu ust. 2 art. 68 ustawy emerytalnej wynika, że jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy B. B., który ukończył 25 rok życia będąc na ostatnim roku studiów w roku akademickim (...), przysługuje prawo do dalszego pobierania renty rodzinnej po dniu 30 września 2012r., czyli po dniu, w którym zgodnie z regulaminem, zakończył się ostatni rok studiów.

Przepis art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi szczególną regulację normatywną i nie poddaje się w związku z tym wykładni rozszerzającej. W przepisie tym mowa zaś jest o ukończeniu ostatniego roku studiów, a nie o ukończeniu nauki w szkole wyższej, o której stanowi przepis art. 167 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: 2012 roku poz. 572, ze zmianami), do którego to przepisu odwołuje się ubezpieczony w uzasadnieniu apelacji. W orzecznictwie wypowiedziano pogląd, który Sąd Apelacyjny w pełni podziela, że prawo do pobierania renty rodzinnej nie ulega przedłużeniu w razie powtarzania ostatniego roku studiów (por. wyrok SN z 7 kwietnia 2000 r., II UKN 481/99, OSNAPiUS 2001, nr 19, poz. 593). Prawo do przedłużonej ochrony ubezpieczeniowej przysługuje zatem do zakończenia tego konkretnego (ostatniego) roku studiów, na którym uprawniony ukończył 25 lat życia, a nie do ukończenia studiów wyższych bez względu na wiek, skoro okres przedłużenia nie został wyznaczony przez wskazanie innej granicy wiekowej, niż ukończenie 25 lat życia. Innymi słowy, warunkiem przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej jest ukończenie przez uprawnionego 25 lat życia na ostatnim roku studiów, a termin końcowy tej ochrony wyznacza data zakończenia tego konkretnego roku akademickiego studiów w szkole wyższej. Ustalenie daty zakończenia roku akademickiego następuje w oparciu o postanowienia regulaminu obowiązującego na konkretnej uczelni. Jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji z § 33 ust. 1 zdanie pierwsze Regulaminu studiów na Uniwersytecie (...) ostatecznym terminem zaliczenia semestru letniego oraz roku studiów jest 30 września. W rozpoznawanej sprawie apelujący B. B. 25 lat ukończył (...) i wszystkie egzaminy z ostatniego roku studiów zdał do 30 września 2012r. Jednocześnie uzyskał zgodę Prodziekana Wydziału Biologii i Ochrony (...) na przedłużenie terminu złożenia pracy magisterskiej początkowo do dnia 31 października 2012r., a następnie do dnia 31 grudnia 2012 roku, by wreszcie decyzją z dnia 19 grudnia 2012 roku zostać skierowanym na powtarzanie IV (letniego) semestru w roku akademickim 2012/2013 z obowiązkiem powtórzenia przedmiotu seminarium wraz z przygotowaniem pracy magisterskiej. W tak ustalonym stanie faktycznym ustalić należy, czy B. B. ma prawo do renty rodzinnej od dnia 1 października 2012r. W ocenie Sądu Apelacyjnego wnioskodawca nie ma prawa do renty rodzinnej od dnia 1 października 2012r. Po pierwsze, zdaniem Sądu Apelacyjnego, w sytuacji, gdy wnioskodawca pobierał naukę w regulaminowym toku studiów, a nie indywidualnym, terminem zakończenia ostatniego roku studiów jest dzień określony w tym regulaminie, czyli 30 września 2012r., a decyzja Dziekana uczelni wyższej wydłużająca ubezpieczonemu jedynie termin do złożenia pracy magisterskiej nie przedłuża tego ostatniego roku studiów. W wyroku z dnia 28 października 2003 r. (II UK 138/03, OSNP 2004/15/271) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że określenie ostatniego roku studiów wyższych dla celów przedłużenia prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) następuje w oparciu o postanowienia regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej. Sąd Apelacyjny w Łodzi podziela ten pogląd, jak również stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 23 października 2008 roku (III AUa 1857/07, opubl. Lex), że decyzja Dziekana uczelni wyższej wydłużająca ubezpieczonemu jedynie termin do złożenia pracy magisterskiej nie przedłuża tego ostatniego roku studiów. Po drugie powtarzanie ostatniego roku studiów także nie stanowi podstawy do wypłaty renty rodzinnej do czasu zakończenia tego powtarzanego roku, czyli do dnia 30 września 2013r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2000 r., II UKN 481/99, OSNAPiUS 2001, nr 19, poz. 59; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006r., I UK 174/05, OSNP 2007/7-8/107; Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2013 r., III AUa 1524/12, LEX nr 1306145).

Skoro zatem ubezpieczony ukończył 25 rok życia będąc na ostatnim roku studiów, który w myśl postanowień Regulaminu UŁ zakończył się z dniem 30 września 2012 roku, to tylko do tej daty przysługuje mu prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Powyższe oznacza, że Sąd Okręgowy prawidłowo oddalił odwołanie B. B. od decyzji ZUS z dnia 27 września 2012 roku odmawiającej przyznania prawa do wskazanego wyżej świadczenia na dalszy okres.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w Łodzi, działając na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.